

El jovent en temps de pandèmia

Text > **TONI VILÀ**

Il·lustració > **XAVIER ROQUETA**

Encara hem de continuar fent la crònica sobre la pandèmia, tot i que, després de més d'un any de patir-la, sembla que la millora dels indicadors i el bon ritme de vacunacions obren una escletxa a l'esperança de poder girar full. Potser és el moment d'aixecar el cap i donar un cop d'ull al panorama per fer un primer recompte dels danys.

La Covid ha provocat una ona expansiva molt gran, que ha arribat, d'una manera o altra, a tots els àmbits i a totes les persones. Pensem que, si bé les recerques realitzades coincideixen en el fet que els canvis en els hàbits, la reducció de la vida social, la pèrdua de llibertat o les preocupacions pels temes de salut, laborals i econòmics han incidit fortament en la salut de tota la població, l'observació més precisa de les dades ens mostra que hi ha un col·lectiu que ho pateix amb més virulència i que s'ha visualitzat poc; ha quedat a l'ombra d'altres situacions més dramàtiques, com les que ha patit la gent gran. Ens referim al jovent.

La situació dels joves ja era alarmant abans de la pandèmia. A finals del 2019 l'atur entre els menors de vint-i-cinc anys era del 30,5 %, i el 90 % dels contractes eren temporals. L'any següent, amb la paralització de l'activitat econòmica, l'atur d'aquest grup de població va arribar al 40 %, i un 15,6% dels que tenien feina eren pobres. Aquestes xifres justifiquen que l'informe de l'Observatori de la Joventut afirmés amb rotunditat que «des de fa algun temps, la infància i la joventut s'han convertit en les etapes vitals més vulnerables en les nostres societats». Aquest índex d'atur i la precarietat laboral impedeixen que puguin emancipar-se i fer projectes de vida per al futur.

Aquesta situació, segons han pogut constatar els centres de salut mental de les nostres comarques, ha tingut un l'impacte devastador en la salut mental d'aquest col·lectiu i ha generat un gran increment dels trastorns d'ansietat, de conducta alimentària i de situacions de depressió. També han augmentat de manera preocupant les temptatives de suïcidi. Per contra, durant aquest període, el col·lectiu de joves ha estat estigmatitzat pels mitjans de comunicació, en parlar de festes il·legals i d'aldarulls, i responsabilitzar-los de la propagació dels contagis, quan aquest col·lectiu, malgrat les dificultats, ha tingut un comportament semblant al de la resta de la població.

Des dels centres de salut mental i els serveis socials municipals i comarcals s'han posat en marxa diferents programes adreçats als joves, especialment espais per tractar l'estat d'ànim o la creació de serveis de suport emocional. Tanmateix, sense acompanyar aquestes mesures d'un plantejament integral, especialment d'una reforma del mercat

laboral i l'establiment de plans d'ocupació per a joves que els permetin trobar feina de qualitat i habitatge, difícilment s'afrontarà el problema en termes reals.

«D'un gran mal en surt un gran bé», diu l'aforisme. Desitgem que en aquest cas sigui així i que la constatació d'aquest greu problema social serveixi per posar en els primers llocs de l'agenda política aquesta qüestió. Esperem que el gest significatiu del nou president de la Generalitat de dedicar el primer acte del seu mandat a la salut mental, amb una referència especial als joves, sigui un signe en aquesta direcció i que el pla integral de salut mental i emocional promès esdevingui ben aviat una realitat, amb la participació activa del jovent, abans no sigui massa tard. D'aquest col·lectiu en depèn bona part del futur del país.

«La nostra societat està pensada per a persones adultes, i tot allò que surti d'aquesta lògica s'estigmatitza. Se'n ha acusat que no portem mascaretes, que som tot el dia al carrer i que sortim de festa, però també ens hem quedat a casa quan tocava!».

MARIÀ LLOP, del secretariat del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya